

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ^{ΟΥ} ΞΕΝ. Ε. ΖΟΛΩΤΑ

ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1961*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : I. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως 1961.— II. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.— III. Προβλήματα τοῦ διεθνoῦς νομισματικοῦ συστήματος καὶ ἐξωτερικαὶ οἰκονομικαὶ ἐξελίξεις.— IV. Νομισματικαὶ ἐξελίξεις.— V. Τὸ ἰσοζύγιον ἐξωτερικῶν πληρωμῶν.— VI. Πιστωτικαὶ ἐξελίξεις.— VII. Κατευθύνσεις καὶ προβλήματα πιστωτικῆς πολιτικῆς.

I. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1961

Κύριοι Μέτοχοι,

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως τοῦ 1961, τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς Τραπεζῆς ἐκ τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν τῆς ἀνῆλθον εἰς 538.531.575 δραχμάς, ἐνῶ τὸ σύνολον τῶν ἐντὸς τῆς αὐτῆς χρήσεως δαπανῶν λειτουργίας τῆς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποσβέσεων, προβλέψεων καὶ εἰσφορῶν εἰς τὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα Προσωπικοῦ, ἀνῆλθον συνολικῶς εἰς 445.215.755 δρχ. Τὰ καθαρὰ ἐπομένως κέρδη τῆς χρήσεως ἀνῆλθον εἰς 93.315.820 δραχμάς.

Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπεζῆς προτείνωμεν πρὸς Ὑμᾶς ὅπως ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς χρήσεως διατεθῆ ποσὸν 6.720.000 δραχμῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ κεκανονισμένου μερίσματος πρὸς 4 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμῶν 168.000.000 μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπεζῆς, ἧτοι δραχμαὶ 84 κατὰ μετοχὴν καθὼς ἐπίσης καὶ ποσὸν 4.665.800 δραχμῶν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς κατηγορίας 1 (προβλέψεις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ). Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν τῆς Τραπεζῆς ἔχει ἤδη ἐξισωθῆ πρὸς τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον αὐτῆς, δυνάμεθα περαιτέρω νὰ προτείνωμεν ὅπως, συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ, διατεθῆ καὶ ἕτερον ποσὸν ἐκ δραχμῶν 6.720.000 πρὸς πληρωμὴν προσθέτου μερίσματος πρὸς 4 ο/ο ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου ἧτοι 84 δραχμῶν κατὰ μετοχὴν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ συνολικῶς διανεμόμενον μέ-

* Ἀναλυτικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἑλληνικῆς καὶ διεθνoῦς οἰκονομίας διὰ τὸ ἔτος 1961 θὰ ἐπακολουθήσῃ εἰς εἰδικὸν μέρος δημοσιεύμενον εἰς προσεχῆ ἔκδοσιν.

ρισμα να ανέλθῃ, εἰς 168 δραχμὰς κατὰ μετοχὴν ἢ 8 ο/ο ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ προβλέπεται ὅτι τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν διανομὴν καὶ τοῦ προσθέτου μερίσματος ποσὸν καταβάλλεται εἰς τὸ Δημόσιον. προτεινόμεν ἔθεν τὴν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διάθεσιν ποσοῦ 75.210.020 δραχμῶν ὡς συμμετοχὴν του εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπεζῆς, ἧτοι ποσοῦ διπλασίου περίπου τοῦ ἐντὸς τῆς αὐτῆς χρήσεως καταβληθέντος εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ποσοῦ διὰ τόκους. Τὸ πραγματικὸν ὅμως συνολικὸν μέγεθος τῶν ὠφελειῶν τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς λειτουργίας τῆς Τραπεζῆς, δὲν περιορίζεται εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὰ καθαρὰ τῆς κέρδη, ἀλλὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, ἐφ' ὅσον ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ προσφερόμεναι πρὸς αὐτὸ ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς δωρεὰν ὑπηρεσίαι ταμειακῆς, λογιστικῆς καὶ διαχειριστικῆς φύσεως. Διὰ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, τὸ κόστος τῶν ὑποίων βαρύνει κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν τὰς συνολικὰς δαπάνας τῆς Τραπεζῆς, διασφαλίζεται συνεχῆς καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν ἀντιστοίχων λειτουργιῶν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Συνεχῆς καὶ ἀδιάπτωτον διετηρήθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπεζῆς διὰ πᾶν θέμα σχετιζόμενον μὲ τὴν καλύτεραν ὀργάνωσιν τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος καὶ τὴν ἀνύψωσιν τῆς ποιοτικῆς στάθμης τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ. Ἡ σημασία τῶν δύο ὡς ἄνω παραγόντων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς Τραπεζῆς ἔχει κατ' ἐπανάληψιν ἐξαρθῆ εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ εἶναι ἀναγκαῖον πάντοτε νὰ τονίζεται. Αἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἀρξάμεναι προσπάθειαι πρὸς τὰς ὡς ἄνω κατευθύνσεις ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐνετάθησαν ἐντὸς τοῦ 1961, κατὰ τὸ ὑποῖον ἐλήφθησαν ἀξιόλογα μέτρα πρὸς ταχύτεραν καὶ πληρεστέραν ἐπίτευξιν τῶν ταχθέντων σκοπῶν. Οὕτω δαρκουήντος τοῦ λήξαντος ἔτους ἐπεξετάθη ἡ καθιέρωσις νεωτέρων μεθόδων διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα Ἀργινίου, Ἀλεξανδρουπόλεως, Ἀργοστολίου, Δράμας, Κομοτινῆς, Λαμίας, Λαρίσης, Ξάνθης, Πύργου, Ρεθύμνου, Σάμου, Σερρῶν, Σπάρτης, Τριπόλεως καὶ Φλωρίνης, ὀλοκληρωθείσης οὕτω τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν ἐργασιῶν ἀπάντων τῶν Ὑποκαταστημάτων. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος συνεπληρώθη ἐπίσης ἡ μελέτη τῆς καθιέρωσεως ἐν τῇ Τραπεζῇ συγχρονισμένου λογιστικοῦ συστήματος, ὡς καὶ ἡ μελέτη ἀναδιοργανώσεως τῶν ταμειακῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς. Συγχρόνως ἤρξάτο ἡ μελέτη ἀναδιοργανώσεως τῶν Πρακτορείων παρὰ Δημοσίους Ταμείους.

Περαιτέρω, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐνεκρίθη ἡ μίσθωσις νεωτέρου τύπου κλασικῶν καὶ κυρίως ἠλεκτρονικῶν μηχανῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Μηχανολογιστικοῦ Κέντρου Χολαργοῦ. Αἱ νέαι αὐταὶ μηχαναὶ θὰ ἀντικαταστήσουν τὰς τεχνολογικῶς παλαιωθείσας ἐν χρήσει τοιαύτας καὶ θὰ αὐξήσουν μεγάλως τὴν δυναμικότητα τοῦ Κέντρου. Τοιοῦτοτρόπως θὰ καταστή δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις νέων πολυπλόκων ἐργασιῶν λογιστικῆς καὶ στατιστικῆς φύσεως

καὶ ἡ ἀπλούστευσις καὶ ἐπιτάχυνσις τῆς ἐκτελουμένης σήμερον ἐργασίας. Πρὸς καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῶν ὑπὸ τῶν μηχανῶν παρεχόμενων δυνατοτήτων ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους εἰδικευμένοι ὑπάλληλοι τῆς Τραπεζῆς, οἱ ὅποιοι ἐπεσκέφθησαν τὰ πλέον ἐκσυγχρονισμένα ἀντίστοιχα ἰδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ παρηκολούθησαν τὰς μεθόδους ἐργασίας των.

Ὅργανωτικὸν μέτρον ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἡ βάσει ὑποδείξεων μετακληθέντων πρὸς τοῦτο ξένων εἰδικῶν ἀναδιοργάνωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐν Χαλαργῷ Ἰδρύματος Ἐκδόσεως Τραπεζογραμματίων καὶ Ἀξιῶν. Τὰ ληφθέντα μέτρα, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ δημιουργία θέσεως τεχνικοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἰδρύματος, ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς εὐρυθμοτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας λειτουργίας αὐτοῦ.

Ἀκόμη μεγαλύτεραι ὑπῆρξαν αἱ καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς Διοικήσεως προσπάθειαι εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, τὴν σημασίαν τοῦ ὁποίου διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς Τραπεζῆς καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τοῦ πολυσχιδοῦς προορισμοῦ της ἔχομεν κατ' ἐπανάληψιν ἐξάρει. Αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ τῆς τοιαύτης προσπάθειας συνίστανται ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν ἀ.ἀπτυξιν τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης καὶ τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν ἐν τῷ Ἰδρύματι ἐργαζομένων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ δημιουργία στενῶν δεσμῶν μεταξύ Διοικήσεως καὶ ὑπαλλήλων, εἰς τρόπον ὥστε οὗτοι νὰ καταστοῦν οἱ ἐμπνευσμένοι ἐκτελεσταὶ τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν χαράσσει ἡ Διοίκησις πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς σοβαρᾶς ἀποστολῆς τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ ἀνατιθέμενον εἰς τὴν Τράπεζαν ἔργον, ἦτοι ἡ διαφύλαξις τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας τῆς χώρας καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος, ἐμφανίζεται περισσότερο δυσχερὲς κατὰ τὴν νέαν περίοδον, τὴν ὁποίαν διανοίγει διὰ τὴν οικονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας μας ἡ σύνδεσις μας μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος πιστεῦει ὅτι ὑπὸ τοὺς ἐξασφαλισθέντας ὅρους ἡ Ἑλλάς εἶναι δυνατόν νὰ κερδίσῃ τὴν μάχην τῆς ἀναπτύξεως καὶ προσαρμογῆς τῆς οἰκονομίας της εἰς τὰς δημιουργουμένας νέας συνθήκας ἐκ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς Εὐρώπης. Ἀπαιτεῖται ὁμως πρὸς τοῦτο γενικὴ κινητοποίησις προσπαθειῶν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς μας δραστηριότητος, ὡς τονίζεται εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς ἐκθέσεως.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως, κατὰ τὴν ἀρξαμένην νέαν περίοδον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐνταθοῦν περισσότερο αἱ προσπάθειαι ὄλων μας καὶ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτεραν ἔκτασιν ἀνύψωσις τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐν τῷ Ἰδρύματι ἐργαζομένων. Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἡ Τράπεζα συνεχίζει ἐντόνως τὰς προσπάθειάς της καὶ οὐδενὸς φείδεται μέσου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ τασσομένου σκοποῦ. Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ παρὰ τῇ Τραπεζῇ ἰδρυθεῖσα Σχολὴ Τραπεζικῶν Σπουδῶν συνέχισε τὴν λειτουργίαν της, ἥδη δὲ ἔχουν ἀποφοι-

τήσει ἐκ τῆς Σχολῆς συνολικῶς 258 σπουδασταὶ ὑπάλληλοι, ἕτεροι δὲ 40 περατώνουν ἐντὸς ὀλίγου τὴν εἰς αὐτὴν φοίτησίν των. Τὰς ἐν τῇ Σχολῇ σπουδὰς παρακολουθεῖ ἐπίσης σημαντικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρων στελεχῶν τῆς Τραπεζῆς. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν καὶ τῶν σπουδαστῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους ἡ Σχολὴ θὰ παύσῃ, λειτουργοῦσα. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Τράπεζα δὲν θὰ σταματήσῃ, τὰς προσπάθειάς της πρὸς συνεχῆ ἀνύψωσιν τῆς μορφωτικῆς στάθμης τοῦ προσωπικοῦ της. Τὸ ἀρξάμενον ἤδη πρόγραμμα τῆς ἀποστολῆς τῶν καλυτέρων ὑπαλλήλων, συνήθως πτυχιούχων τῆς Σχολῆς, πρὸς ἐπιμόρφωσιν εἰς Τραπεζὰς ἢ ἄλλα ἰδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ συνεχισθῇ καὶ θὰ ἐνταθῇ, δεδομένου ὅτι ἡ χρησιμότης τῆς ἐπαφῆς καὶ ἐξοικειώσεως μετὰ τὰς μεθόδους λειτουργίας τῶν τραπεζικῶν ἰδρυμάτων καὶ γενικώτερον μετὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῶν ξένων χωρῶν, καθίσταται ἐπιτακτικώτερα ὑπὸ τὰς δημιουργουμένας νέας συνθήκας ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Ἡ Διοικήσις τῆς Τραπεζῆς χαίρει ὅλως ἰδιαιτέρως διότι τὴν ἀνάγκην ταύτην εἶχε διαγνώσει ἐγκαίρως, σήμερον δὲ εἶναι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ διαθέσῃ ἀρκετοὺς ὑπαλλήλους μετεκπαιδευθέντας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ ἱκανοὺς νὰ ἀντιμετωπιῶσιν ἐπιτυχῶς τὰ ἐκ τῆς συνδέσεως μετὰ τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν προκύπτοντα ἐπιτηξήμενα καθήκοντα τῆς Τραπεζῆς.

Ὅλως ἰδιαιτέραν θέσιν κατέχει εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς δραστηριότητος τῆς Τραπεζῆς ἡ πρωτοβουλία τῆς Διοικήσεως ὀργανωθείσα ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Μελετῶν σειρά προβολῶν ἐγχρώμων διαγραμμάτων δεικνυόντων τὰς ἐξελίξεις καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν τελευταίαν 10ετίαν. Τὰς προβολὰς ταύτας ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς, ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης ὁ Διάδοχος, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἕτερα μέλη αὐτῆς. Ἡ προβολὴ τῶν ἐγχρώμων διαγραμμάτων ἐγένετο ἐπίσης ἐνώπιον τῶν μελῶν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπεζῆς, ἐκπροσώπων τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ ὁμάδων δημοσιογράφων, δημοσίων λειτουργῶν, ξένων οἰκονομικῶν παραγόντων κ.ἄ., πρόκειται δὲ νὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐμπλουτιζομένη καὶ μετὰ νέα διαγράμματα καὶ στοιχεῖα. Διὰ τῶν προβαλλομένων διαγραμμάτων ἡ παρουσίασις τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων καθίσταται πλέον ἐναργῆς καὶ διευκολύνεται οὔτε ἡ κατανόησις τῶν ὑφισταμένων προβλημάτων. Εἶναι δὲ ἐξαιρετικῶς χρήσιμος, διὰ τοὺς χαράσσοντας τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν ξένων ἀποστολῶν καὶ προσωπικοτήτων αἱ ὁποῖαι ἐπισκέπτονται τὴν χώραν μας καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ κατατοπισθοῦν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τῶν προβλημάτων της, ὡς ἐπίσης διὰ τὴν περιοδικὴν ἐπὶ αὐτῶν ἐνημέρωσιν ἀνωτάτων λειτουργῶν τοῦ κράτους, μεγάλων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν ὡς καὶ ἐκπροσώπων τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Εἶναι συνεπῶς εὐλογον τὸ ὅτι τόσον ὁ τύπος ὅσον καὶ οἱ παρακολουθήσαντες

τὰς προβολὰς ὑπεδέχθησαν μὲ ἐνθουσιώδη σχολία τὴν νέαν ταύτην πρωτοβουλίαν τῆς Τραπεζῆς.

II. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Οὐσιώδης οικονομικὴ ἀνοδος κατὰ τὸ 1961.—Κατὰ προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα ἠϋξήθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961 κατὰ 11,3 ο/ο εἰς σταθεράς τιμὰς, ἐναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 4,1 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀνοδικῶς ἐκινήθησαν τὰ εἰσοδήματα ὅλων τῶν τομέων τῆς οἰκονομίας, ἰδιαιτέρως ὁμως ἐντονος ἦτο ἡ αὐξησης τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς.

Τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα ἐκ τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ὑπολογίζεται ὅτι ἠϋξήθη κατὰ 17,6 ο/ο εἰς σταθεράς τιμὰς, ἐναντι μειώσεως αὐτοῦ κατὰ 6,9 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἡ αὐξησης αὕτη εἶναι ἡ μεγαλύτερα 6,9 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἡ αὐξησης αὕτη εἶναι ἡ μεγαλύτερα σημειωθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1953, ὀφείλεται δὲ σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἀνοδὸν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς κατὰ 20 ο/ο περίπου. Πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς αὐξήσεως ταύτης προῆλθεν ἐκ τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, ἡ παραγωγή τῶν ὁποίων ἦτο τριπλασία σχεδὸν τῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους καὶ ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα ὀλοκλήρου τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, μὲ μόνην ἐξαιρέσιν τὴν παραγωγὴν τοῦ 1949. Ἡϋξημέναι ἦσαν ἐπίσης αἱ ἐσυδαῖαι βάμβακος, καπνοῦ, ἀμπελοουργικῶν προϊόντων, ἐσπεριδοειδῶν καὶ νωπῶν ὄπωρῶν, ἐνῶ ἡ παραγωγή σίτου ἐσημείωσεν ἐλαφρὰν πτώσιν διὰ δεύτερον κατὰ σειράν ἔτος. Δέον ἐν τούτοις νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ γεωργικὴ παραγωγή, παρὰ τὴν μεγάλην αὐξησην αὐτῆς ἐντὸς τοῦ 1961, ἐλαφρῶς μόνου (κατὰ 4 ο/ο περίπου) ὑπερέβη τὸ ἀντίστοιχον ἐπίπεδον τοῦ 1957. Ἡ διαπιστουμένη ἐπιβράδυνσις εἰς τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν καθιστᾷ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ἐντάσεως τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν ταχυτέραν ἐκτέλεσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ἀργευτικῶν ἔργων, τὴν ἐπίστευσιν τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν καλλιεργειῶν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

Παρὰ τὰς καταβαλλομένας προσπάθειας, ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς ὑπῆρξε διὰ δεύτερον κατὰ σειράν ἔτος ἐξαιρετικῶς χαμηλός, μὲ συνέπειαν τὴν ταχεῖαν αὐξησην τῶν εἰσαγωγῶν ἰδίως κρέατος, ἀλλὰ καὶ λοιπῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ὀφείλεται κατὰ βᾶσιν εἰς τὸ γεγονός ὅτι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας, ὡς εἶναι ἡ αὐξησης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεγάλων παραγωγικῶν ζώων, τῶν ἀποδόσεων κλπ., εἶναι μᾶλλον μακροχρονίου χαρακτῆρος καὶ ἐξαρτῶνται εἰς ση-

μαντικόν βαθμόν ἀπὸ ριζικὰς μεταβολὰς εἰς τὴν παροῦσαν μορφήν καὶ διάρ-
θρωσιν τῶν ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Αἱ τιμαὶ εἰς τὸν παραγωγόν, μολοντί δὲν ὑφίστανται εἰσέτι στοιχεῖα
διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, ὑπολογίζεται ὅτι διεμορφώθησαν
εἰς ἐπίπεδα ἐλαφρῶς μόνον χαμηλότερα τῶν ἀντιστοίχων τῆς ἐσοδείας 1960.
Δέον νὰ παρατηρηθῇ ἐν προκειμένῳ ὅτι διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὴν μεταπο-
λεμικὴν περίοδον, τόσον μεγάλη αὐξήσις τοῦ ὄγκου τῆς γεωργικῆς παρα-
γωγῆς δὲν εἶχεν ἀξίαν λόγου ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τιμῶν. Τὸ σύνολον σχεδὸν
τῆς ὑπλογιζομένης πτώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν εἰς τὸν παραγωγόν
προέρχεται ἐκ τῶν προϊόντων ἐσωτερικῆς καταναλώσεως καὶ ἀνταναικῆ
κυρίως τὰς ἐξελίξεις εἰς τὰς τιμὰς τοῦ ἐλαιολάδου. Μικρὰ κάμψις ἐσημειώθη
ἐπίσης εἰς τὰς τιμὰς ὠρισμένων ἐξαγωγίμων γεωργικῶν προϊόντων, ὡς τοῦ
βάμβακος, τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τῆς σουλτανίνας. Ἀντιθέτως οὐσιώδης
ὕψωσις ἐσημειώθη εἰς τὰς τιμὰς τοῦ καπνοῦ.

Τὸ συνολικόν ἀκαθάριστον εἰσοδήμα ἐκ τῆς μεταποιήσεως, τῶν μεταλ-
λείων, τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων, κατὰ
τὰς προσωπινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ
Ἑπουργείου Συντονισμοῦ, ηὔξηθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961 κατὰ
9,1 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἐναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 11,6 ο/ο με-
ταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἰδιαιτέρως ὑψηλὸς ἦτο κατὰ τὸ παρελθόν
ἔτος ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων καὶ τῶν ἐπι-
χειρήσεων κοινῆς ὠφελείας. Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἐξ ἄλλου ηὔξηθη,
συμφώνως πρὸς τὸν δείκτην τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, κατὰ 4,9 ο/ο
ἐναντι 10 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἡ παρατηρουμένη ἐπιβρά-
δυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1961
συνδέεται ἐνδεχομένως πρὸς ρευστοποιήσιν ἀποθεμάτων δημιουργηθέντων
κατὰ τὸ 1960, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἀσχετος καὶ πρὸς τὴν βραδύτητα
μετὰ τῆς ὁποίας ἡ ἐσωτερικὴ παραγωγή προσαρμύζεται πρὸς τὰς μεταβαλ-
λομένας ἀπαιτήσεις τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως.

Εἰς τὴν σημειωθείσαν κατὰ τὸ 1961 αὐξήσιν τῆς βιομηχανικῆς παραγω-
γῆς συνέβαλον ὅλοι οἱ κλάδοι, πλὴν τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ἡ παραγωγή
τῶν ὁποίων ἐσημείωσε κάμψιν κατὰ 2 ο/ο περίπου. Ἡ μεγαλύτερα πάντως
συμβολὴ εἰς τὴν ἐνοδον τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς προσῆλθεν ἐκ τῶν κλά-
δων τῆς κλωστοῦφαντουργίας, βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων, κατα-
σκευῆς μεταφορικῶν μέσων, ἠλεκτρικῶν εἰδῶν καὶ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν.

Τέλος, ἡ αὐξήσις τοῦ ἀκαθορίστου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ τομέως τῶν ὑπὴρ-
ρεσιῶν ὑπολογίζεται διὰ τὸ παρελθόν ἔτος εἰς 8,8 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς,
ἐναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 7,4 ο/ο ἐντὸς τοῦ 1960. Ὑψηλὴ ὑπὴρ-
ξεν ἡ αὐξήσις τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν μεταφορῶν καὶ ἐκ
τῆς εἰσροῆς ἐσοδημάτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς λόγω τῆς αὐξήσεως τῆς ναυ-

τιλιακῆς ἀπασχολήσεως. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου (μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀξίας τῶν μεταφερομένων ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων) ὑπολογιζόμεναι εἰς σταθερὰς τιμὰς ἠυξήθησαν τὸ 1961 κατὰ 15 ο/ο, ἀνελθοῦσαι εἰς ποσοστὸν 22,2 ο/ο τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐναντι 21,5 ο/ο κατὰ τὸ 1960 καὶ 18,4 ο/ο κατὰ τὸ 1959. Ἰδιαιτέρως ὑψηλὸς ὑπῆρξεν ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν παραγωγικοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ὑπολογίζεται ὅτι ἠυξήθησαν κατὰ 48,4 ο/ο εἰς τὴν βιομηχανίαν, 27 ο/ο εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν (ἀνευ πλοίων) καὶ 8,5 ο/ο εἰς τὸν γεωργικὸν τομέα. Αἱ ἐπενδύσεις εἰς κατοικίας ἠυξήθησαν κατὰ χαμηλότερον ποσοστὸν (6 ο/ο περίπου).

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν πρώτην διετίαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πενταετοῦς προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὑπῆρξε ταχύτερος τοῦ προβλεπομένου. Ἐναντι μέσης ἐτησίως αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὰς προβλέψεις τοῦ προγράμματος κατὰ 6 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς ἐπετεύχθη μέση ἐτησίως αὐξήσις τούτου κατὰ 7,6 ο/ο ἐντὸς τῆς διετίας 1960-1961. Ἡ ἐπίτευξις ποσοστοῦ ὑψηλοτέρου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ προγράμματος, παρατηρεῖται εἰς ὄλους τοὺς βασικοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας. Ἐν τούτοις, ἡ ἐξέλιξις αὕτη εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐντὸς τῆς διετίας σύμπτωσιν ἀφ' ἑνὸς τῆς ταχείας ἀνόδου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1960, μετὰ στασιμότητα αὐτῆς κατὰ τὸ 1959 καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ 1961.

Παρὰ τὸν ἐπιτευχθέντα ἐν τούτοις ὑψηλὸν ρυθμὸν ἀνόδου τῆς οἰκονομίας πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι, ἐνῶ εἶναι οὐσιώδης ἡ αὐξήσις τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων, αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ὕστεροῦν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ στρέφονται κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν πρὸς μὴ παραγωγικὰς κατευθύνσεις. Εἶναι ἐπίσης ἀξίαι προσοχῆς ὠρισμένοι ἐξελίξεις εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν. Ἐνῶ αἱ εἰσαγωγαὶ αὐξάνουν μὲ ταχύν ρυθμὸν, εἶναι βραδεῖα ἢ αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν. Δεδομένου ὅτι ἡ ταχεῖα ἀνόδος τῶν εἰσαγωγῶν εἶναι, ὑπὸ τὰς εἰδικὰς ἑλληνικὰς συνθήκας, ἀναπόφευκτος συνέπεια τῆς ἀνόδου τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἡ καθυστέρησις εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποβῇ σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἐπιδιωκομένου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταστῇ συνειδήσις ὅτι ἡ σημασία τῆς ἀναπτύξεως τῶν βιομηχανικῶν ἐξαγωγῶν δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἡ στροφὴ πρὸς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι κυρίως ἐπιβεβλημένη, διότι ἡ ἐπιδιωκομένη ταχεῖα βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις δὲν δύναται νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς περιορισμένης ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς.

μαντικόν βαθμὸν ἀπὸ ριζικᾶς μεταβολᾶς εἰς τὴν παροῦσαν μορφήν καὶ διάρθρωσιν τῶν ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Αἱ τιμαὶ εἰς τὸν παραγωγόν, μολονότι δὲν ὑφίστανται εἰσέτι στοιχεῖα διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, ὑπολογίζεται ὅτι διεμορφώθησαν εἰς ἐπίπεδα ἐλαφρῶς μόνον χαμηλότερα τῶν ἀντιστοίχων τῆς ἐσοδείας 1960. Δέον νὰ παρατηρηθῇ ἐν προκειμένῳ ὅτι διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, τόσον μεγάλη αὐξησης τοῦ ὄγκου τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς δὲν εἶχεν ἀξίαν λόγου ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τιμῶν. Τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ὑπολογιζομένης πτώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν εἰς τὸν παραγωγόν προέρχεται ἐκ τῶν προϊόντων ἐσωτερικῆς καταναλώσεως καὶ ἀντανανωλῆ κυρίως τὰς ἐξελίξεις εἰς τὰς τιμὰς τοῦ ἐλαιολάδου. Μικρὰ κάμψις ἐσημειώθη ἐπίσης εἰς τὰς τιμὰς ὠρισμένων ἐξαγωγίμων γεωργικῶν προϊόντων, ὡς τοῦ βάμβακος, τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τῆς σουλτανίνας. Ἀντιθέτως οὐσιώδης ὑψωσις ἐσημειώθη εἰς τὰς τιμὰς τοῦ καπνοῦ.

Τὸ συνολικὸν ἀκαθάριστον εἰσοδήμα ἐκ τῆς μεταποιήσεως, τῶν μεταλλείων, τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων, κατὰ τὰς προσωπινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἠϋξήθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961 κατὰ 9,1 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 11,6 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἰδιαιτέρως ὑψηλὸς ἦτο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας. Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἐξ ἄλλου ἠϋξήθη, συμφώνως πρὸς τὸν δείκτην τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, κατὰ 4,9 ο/ο ἔναντι 10 ο/ο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960. Ἡ παρατηρουμένη ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1961 συνδέεται ἐνδεχομένως πρὸς ρευστοποίησιν ἀποθεμάτων δημιουργηθέντων κατὰ τὸ 1960, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἄσχετος καὶ πρὸς τὴν βραδύτητα μετὰ τῆς ὁποίας ἡ ἐσωτερικὴ παραγωγή προσαρμύζεται πρὸς τὰς μεταβαλλομένας ἀπαιτήσεις τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως.

Εἰς τὴν σημειωθεῖσαν κατὰ τὸ 1961 αὐξησην τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς συνέβαλον ὄλοι οἱ κλάδοι, πλὴν τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ἡ παραγωγή τῶν ὁποίων ἐσημείωσε κάμψιν κατὰ 2 ο/ο περίπου. Ἡ μεγαλύτερα πάντως συμβολὴ εἰς τὴν ἔσοδον τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς προῆλθεν ἐκ τῶν κλάδων τῆς κλωστοῦφαντουργίας, βασικῶν μεταλλουργικῶν προϊόντων, κατασκευῆς μεταφορικῶν μέσων, ἠλεκτρικῶν εἰδῶν καὶ μὴ μεταλλικῶν ὀρυκτῶν.

Τέλος, ἡ αὐξησης τοῦ ἀκαθόριστου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ τομέως τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπολογίζεται διὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς 8,8 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 7,4 ο/ο ἐντὸς τοῦ 1960. Ὑψηλὴ ὑπῆρξεν ἡ αὐξησης τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν μεταφορῶν καὶ ἐκ τῆς εἰσροῆς ἐσοδημάτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς λόγω τῆς αὐξήσεως τῆς ναυ-

τιλιακῆς ἀπασχολήσεως. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου (μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀξίας τῶν μεταφερομένων ὑπὸ ἑλληνικῆν σημαίαν πλοίων) ὑπολογιζόμεναι εἰς σταθερὰς τιμὰς ἠϋξήθησαν τὸ 1961 κατὰ 15 ο/ο, ἀνελλθοῦσαι εἰς ποσοστὸν 22,2 ο/ο τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐναντι 21,5 ο/ο κατὰ τὸ 1960 καὶ 18,4 ο/ο κατὰ τὸ 1959. Ἰδιαιτέρως ὑψηλὸς ὑπῆρξεν ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν παραγωγικοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ὑπολογίζεται ὅτι ἠϋξήθησαν κατὰ 48,4 ο/ο εἰς τὴν βιομηχανίαν, 27 ο/ο εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν (ἄνευ πλοίων) καὶ 8,5 ο/ο εἰς τὸν γεωργικὸν τομέα. Αἱ ἐπενδύσεις εἰς κατοικίας ἠϋξήθησαν κατὰ χαμηλότερον ποσοστὸν (6 ο/ο περίπου).

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν πρώτην διετίαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πενταετοῦς προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὑπῆρξε ταχύτερος τοῦ προβλεπομένου. Ἐναντι μέσης ἐτησίας αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὰς προβλέψεις τοῦ προγράμματος κατὰ 6 ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς ἐπετεύχθη μέση ἐτησία αὐξησης τούτου κατὰ 7,6 ο/ο ἐντὸς τῆς διετίας 1960-1961. Ἡ ἐπίτευξις ποσοστοῦ ὑψηλοτέρου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ προγράμματος, παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς βασικοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας. Ἐν τούτοις, ἡ ἐξέλιξις αὕτη εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐντὸς τῆς διετίας σύμπτωσιν ἀφ' ἑνὸς τῆς ταχείας ἀνόδου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1960, μετὰ στασιμότητα αὐτῆς κατὰ τὸ 1959 καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ 1961.

Παρὰ τὸν ἐπιτευχθέντα ἐν τούτοις ὑψηλὸν ρυθμὸν ἀνόδου τῆς οἰκονομίας πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι, ἐνῶ εἶναι οὐσιώδης ἡ αὐξησης τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων, αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ὕστερόν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ στρέφονται κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν πρὸς μὴ παραγωγικὰς κατευθύνσεις. Εἶναι ἐπίσης ἀξιοὶ προσοχῆς ὠρισμένοι ἐξελίξεις εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν. Ἐνῶ αἱ εἰσαγωγαὶ αὐξάνουν μὲ ταχὺν ρυθμὸν, εἶναι βραδεῖα ἡ αὐξησης τῶν ἐξαγωγῶν. Δεδομένου ὅτι ἡ ταχεῖα ἀνόδος τῶν εἰσαγωγῶν εἶναι, ὑπὸ τὰς εἰδικὰς ἑλληνικὰς συνθήκας, ἀναπόφευκτος συνέπεια τῆς ἀνόδου τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἡ καθυστέρησις εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποβῇ σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἐπιδιωκομένου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταστῇ συνείδησις ὅτι ἡ σημασία τῆς ἀναπτύξεως τῶν βιομηχανικῶν ἐξαγωγῶν δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἡ στροφὴ πρὸς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι κυρίως ἐπιβεβλημένη, διότι ἡ ἐπιδιωκομένη ταχεῖα βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις δὲν δύναται νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς περιωρισμένης ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς.

2. Περιφρούρησις τῆς νομισματικῆς σταθερότητος.— Βασικῆς σημασίας καὶ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος εἶναι τὸ γεγονός ὅτι αἱ πρόοδοι τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐθεμελιώθησαν ἐπὶ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος. Ἡ πείρα κατέδειξεν ὅτι ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν συνεχοῦς διαδικασίας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ νομισματικὴ σταθερότης καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ὄχι μόνον δὲν ἀποτελοῦν ἀνταγωνιστικὰς ἐπιδιώξεις, ἀλλ' ἀντιθέτως ἡ διατήρησις νομισματικῆς σταθερότητος ἐπιβάλλεται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τῆς γενικωτέρας προσπάθειας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐπεδιώχθη ἡ προσαρμογὴ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς διαρθρώσεως τῆς συνολικῆς ἐνεργοῦς ζήτησεως πρὸς τὰς ἐκάστοτε παραγωγικὰς δυνατότητας τῆς οἰκονομίας. Οὕτω ἐπετεύχθη ἡ ἀποτροπὴ τῆς ἐκδηλώσεως πληθωρικῶν πιέσεων, χωρὶς νὰ παρεμποδίζεταί ἡ προώθησις τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης καὶ ἡ πλήρης ἀξιοποίησις τῶν ἐκάστοτε διαθέσιμων παραγωγικῶν μέσων. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἐξελίξεων τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, χαρακτηριστικῶν τῶν ὁποίων εἶναι ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ ἠυξήθησαν μὲ ρυθμὸν οὐσιαστικῶς ταχύτερον τῶν ἐξαγωγῶν. Τὸ ὅτι δὲ παραλλήλως διεφυλάχθη ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ σταθερότης τοῦ νομίσματος προκύπτει ἐκ τῶν ἐξελίξεων τῶν τιμαρίθμων καὶ τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος τῆς χώρας.

Ἡ μεγάλη σημασία τῆς ἐπιτευχθείσης οἰκονομικῆς προόδου ἐντὸς πλαισίων νομισματικῆς σταθερότητος καὶ ἐδραιώσεως τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας καθίσταται ἀκόμη περισσότερον ἐκδηλός, ἐὰν συγκριθῇ πρὸς τὰς ἐξελίξεις ἐτέρων ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν. Τόσον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Δυτικοῦ Ἡμισφαιρίου, ὅσον καὶ ἐντὸς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χώρου ἀπαντῶνται περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν εὐκόλον μέθοδον τῆς πληθωρικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὠδήγησε τελικῶς εἰς κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς προόδου καὶ εἰς νομισματικὸν ἀδιέξοδον.

Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς δράσεως καὶ ἐλευθέρως συναλλασσομένη μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δὲν δύναται νὰ διακινδυνεύσῃ τὸ κῆρος τοῦ ἔθνικοῦ τῆς νομίσματος. Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα καθιστᾷ ἔτι ἐπιτακτικωτέραν τὴν ἀνάγκην περιφρουρήσεως τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας. Ἡ ἀξιοποίησις τῶν πλεονεκτημάτων ἐκ τῆς συνδέσεως καὶ γενικώτερον ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἐξασφάλισις ἀνταγωνιστικότητος τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας εἶναι ἀμέσως ἐξηρητημένα ἐκ τῆς ὑπάρξεως συνθηκῶν νομισματικῆς σταθερότητος.

Εἰδικώτερον, ἡ περιφρούρησις τῆς νομισματικῆς σταθερότητος εἶναι ἀπαραίτητος ἀπὸ τῶν ἐξῆς κυρίως ἀπόψεων :

Π ρ ὠ τ ο ν : Ἡ ἐξασφάλις ὑψηλῆς καὶ αὐξούσης ἀποταμιεύσεως καὶ ἡ παραγωγικὴ ἀξιοποίησις αὐτῆς συνδέονται ἀμέσως πρὸς τὴν ὑπαρξίν νομισματικῆς σταθερότητος. Ἄνευ τῆς ἀποκατασταθείσης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν δὲν θὰ ἦτο ἀσφαλῶς δυνατὴ ἡ αὐξήσις τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἡ χρηματοδότησις τοῦ πραγματοποιηθέντος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπιπέδου ἐπενδύσεων. Περαιτέρω, ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν, ἐν συνγυασμῷ πρὸς τὴν ἀσκηθεῖσαν ἀπὸ τοῦ 1956 πολιτικὴν ἐπιτοκίων, κατέστησε δυνατὴν τὴν συγκέντρωσιν μεγάλου τμήματος τῶν ηὔξημένων ιδιωτικῶν ἀποταμιεύσεως εἰς τὰς τραπεζὰς ὑπὸ μορφὴν καταθέσεων αἱ ὁποῖαι ὑπερεξαπλασιάσθησαν ἐντὸς τῆς τελευταίας ἑξαετίας. Τοῦτο ἐπέτρεψεν ἀφ' ἐνὸς τὴν ἄνετον ἱκανοποίησιν τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν στήριξιν τῶν ηὔξημένων προγραμμάτων δημοσίων ἐπενδύσεων. Ἐπὶ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος ἐθεμελιώθη ἐπίσης ἡ ἀναζωογόνησις τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίου καὶ ἡ διαμόρφωσις εὐνοικῶν συνθηκῶν διὰ τὴν προσφυγὴν εἰς αὐτὴν τῶν ὑγιῶν καὶ ἀναπτυσσομένων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Δ ε ὕ τ ε ρ ο ν : Ἰσορροπία εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν δύναται νὰ διατηρηθῆ μόνον ἐφ' ὅσον εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ ἐσωτερικὴ νομισματικὴ σταθερότης εἶναι δὲ τοῦτο ὅπως ἰδιαιτέρας σημασίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλλάδος λόγῳ τῆς μεγάλης ἐξαρτήσεώς της ἐκ τῶν συναλλαγῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐκ τῆς εἰσροῆς ἰδιωτικῶν κεφαλαίων. Ἡ εἰσροὴ ἰδιωτικῶν κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ—ἔνω τῶν 60 ἑκατ. δολλαρίων κατὰ μέσον ὄρον ἑτησίως κατὰ τὴν περίοδον 1959—1961—δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἄνευ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν σταθερότητα τῆς χώρας. Ἡ προέλκυσις εἰς ὀλονὲν εὐρύτεραν κλίμακα ἐπιχειρηματικῶν καὶ δανειακῶν κεφαλαίων διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν νομισματικῆς σταθερότητος καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν.

Τ ρ ί τ ο ν : Μόνον ὑπὸ συνθήκας νομισματικῆς σταθερότητος ἀναπτύσσεται ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων καὶ καθίσταται γόνιμος ἡ ἐπιχειρηματικὴ πρωτοβουλία. Ἀντιθέτως ὑπὸ συνθήκας νομισματικῆς ἀσταθείας εὐνοεῖται ἡ ὑπερμετρος ἀνάπτυξις παρασιτικῶν δραστηριοτήτων, ἡ δὲ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης στρέφεται πρὸς μὴ παραγωγικὰς κατευθύνσεις. Μετὰ τὴν ἐποκατάστασιν νομισματικῆς σταθερότητος ὑπάρχουν σαφεῖς ἐνδείξεις ἐξυγιάνσεως τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος καὶ στροφῆς αὐτῆς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τεχνικῶς καὶ οἰκονομικῶς θεμελιωμένων ἐπενδύσεων μὲ ἀπωτέρας προοπτικὰς.

Τ έ τ α ρ τ ο ν : Μόνον ὑπὸ συνθήκας νομισματικῆς σταθερότητος εἶναι δυνατὸν αἱ οἰκονομικῶς ἀσθενέστεραι κατηγῆραι τοῦ πληθυσμοῦ (ἀγρόται, ἐργάται, μισθωτοὶ κλπ.) νὰ ἐπιτυχάνουν τὴν συνεχῆ καὶ μόνιμον αὐξήσιν τῶν πραγματικῶν τῶν εἰσοδημάτων. Ἡ αὐξήσις αὕτη δεῖν βεβαίως ν' ἀντα-

ποκρίνεται πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς βελτιώσεις τῆς παραγωγικότητος. Εἶναι δὲ δίκαιον καὶ σκόπιμον ὅπως ἐκάστη παραγωγικὴ τάξις διεκδικῆ καὶ ἐπιτυχάνῃ τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὴν μερίδιον ἐκ τῆς συμβολῆς τῆς εἰς τὸ συνολικὸν κοινωνικὸν προϊόν. Ἐκ παραλλήλου ὅπως διεκδικήσεις βελτιώσεως τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, ὑπερβαίνουσαι οὐσιωδῶς τὰς ἀντιστοιχοῦς αὐξήσεις τῆς παραγωγικότητος, εἶναι προφανές ὅτι δὲν δύναται νὰ ὀδηγήσουν εἰς ἄνοδον καὶ τῶν πραγματικῶν εἰσοδημάτων, ἀλλὰ ἀπλῶς προκαλοῦν ὑψωσιν τῶν τιμῶν μὲ δυσμενῆ ἀποτελέσματα τόσον διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας ὅσον καὶ διὰ τὰς κατωτέρας εἰσοδηματικὰς τάξεις. Αὐξήσεις τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, μὴ ἀνταποκρινόμεναι πρὸς βελτιώσεις τῆς παραγωγικότητος καὶ πρὸς τὸ ὑπάρχον παραγωγικὸν δυναμικὸν διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ἀντιστοίχου ζητήσεως, θὰ ἔρριπτον τὴν οἰκονομίαν εἰς τὴν γνωστὴν δίνην τοῦ πληθωρισμοῦ κόστους—τιμῶν, ἐπιφέρουσαι τὴν ἐξάρθρωσιν αὐτῆς καὶ τελικῶς ἐπιδεινῶσιν τῆς θέσεως τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων. Τοῦτο δὲ διότι εἰς περιόδους πληθωρισμοῦ ἢ πρὸς τὰ ἄνω προσαρμογὴ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐν λόγῳ τάξεων κατὰ κανόνα καθυστερεῖ ἔναντι τῆς αὐξήσεως τῶν κερδοσκοπικῶν εἰσοδημάτων καὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν. Ἐπὶ πλεόν, ἢ ἐπερχομένη ἐξάρθρωσις τῆς οἰκονομίας ὀδηγεῖ εἰς κάμψιν τοῦ ἐπιπέδου δραστηριότητος καὶ ἀπασχολήσεως ἐπιτείνουσα περαιτέρω τὴν δυσπραγίαν τοῦ πληθωρισμοῦ. Κατὰ συνέπειαν, ἢ ἐδραίωσις καὶ περιφρούρησις τῆς νομισματικῆς σταθερότητος ἀποτελεῖ οὐσιώδη προϋπόθεσιν ὄχι μόνον τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ καὶ τῆς διασφαλίσεως καὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων ομάδων τοῦ πληθωρισμοῦ.

Ἀποτελεῖ γενικὴν πλεόν συνείδησιν εἰς ὅλας τὰς χώρας, ὅτι ὑπὸ συνθήκας πληθωρισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὴ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις, οὔτε ἐπομένως καὶ κοινωνικὴ πρόοδος. Αἱ χώραι αἱ ὅποια ἐνεπλάκησαν εἰς πληθωρισμὸν ἐπιδιώκουσαι τὴν ἐξασφάλισιν ταχυτέρου ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης, ὠδηγήθησαν τελικῶς εἰς σοβαρὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, αἱ ὅποια κατέστησαν ἀναπόφευκτον τὴν ἐφαρμογὴν ἐντόνου ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς καὶ τὴν περικοπὴν τόσον τῶν κοινωνικῶν παροχῶν ὅσον καὶ τῶν δαπανῶν δι' ἐπενδύσεις καὶ—κατ' ἀκολουθίαν—τὴν ἐπιβράδυσιν τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης ἢ καὶ τὴν πλήρη οἰκονομικὴν αὐτῶν στασιμότητα. Τοῦτο συνέβη πράγματι κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν εἰς πολλὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐτέθησαν ἀσφαλεῖς βάσεις νομισματικῆς σταθερότητος διὰ τῆς ἀσκηθείσης ὑγιοῦς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς καὶ διὰ τοῦ προσανατολισμοῦ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνισχύσεως τῶν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων καὶ γενικώτερον τῆς προωθήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τιθεμένων νέων προβλημάτων καὶ τὴν ἐπιτάχυσιν τῆς οἰκονομικῆς προόδου εἶναι ἀπαραίτητον νὰ περιφρουρηθοῦν τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύγματα. Ἡ χρηματοδό-

τησις τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ στηρίζεται εἰς ὀλονὲν εὐρύτεραν ἔκτασιν ἐπὶ τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως, ἰδίως δὲ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἢ προσφυγῇ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν δανεισμόν διὰ κάλυψιν δαπανῶν εἰς ἐγγώριον νόμισμα. Ἡ ἀξιολόγησις τῶν ἐπὶ μέρους ἔργων τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων πρέπει νὰ καταστῇ εὐσηροτέρα καὶ νὰ συνδυασθῇ μὲ γενικὴν κινητοποίησιν διὰ τὴν ταχεῖαν ἐκτέλεσιν καὶ πλήρη ἀξιοποίησιν τῶν ἐκτελουμένων ἔργων. Ἐφ' ὅσον θὰ ἀπαιτοῦνται ὀλονὲν καὶ περισσότερα κεφάλαια, ἐπιχειρηματικὰ καὶ δανειακά, δι' ἰδιωτικὰς παραγωγικὰς ἐπενδύσεις, ἢ πιστωτικῆ πολιτικῆ θὰ πρέπει νὰ διατηρήσῃ ὡς βασικὴν αὐτῆς ἐπιδιώξιν τὴν πρόληψιν τῆς διαρροῆς πιστωτικῶν μέσων, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πρὸς καταναλωτικοὺς σκοποὺς ἢ εἰς τὴν χρηματοδότησιν μὴ ἀπαραιτήτων εἰσαγωγῶν. Ἡ ἐντὸς τῶν γενικῶν τούτων κατευθύνσεων διαμόρφωσις τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς νομισματικῆς σταθερότητος, τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος τῆς χώρας.

3. Τὸ Ἑλληνικὸν οἰκονομικὸν πρόβλημα ἐντὸς τῆς ἐνοποιουμένης Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομίας.—Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα τοποθετεῖ τὸ οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν πρόβλημα τῆς χώρας ἐπὶ νέων βάσεων καὶ διανοίγει εὐρύτερας προοπτικὰς διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Ἡ τελωνειακὴ καὶ οἰκονομικὴ ἔνωσις μὲ τὰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ προκαλέσῃ αὐξουσαν πίεσιν ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἐκ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ χωρῶν οἰκονομικῶς καὶ βιομηχανικῶς λίαν προηγμένων. Συγχρόνως ὅμως ἐξασφαλίζει οὐσιώδη πλεονεκτήματα διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ νὰ προληφθοῦν αἱ δυσμενεῖς συνέπειαι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ κυρίως διὰ νὰ ἀποποιηθοῦν τὰ ἐκ τῆς συνδέσεως μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος πλεονεκτήματα, ἐπιβάλλεται ἢ κατὰ τὸ δυνατόν ταχύτερα προσαρμογῇ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας πρὸς τὰς διαμορφουμένας νέας συνθήκας καὶ ἢ ἐξασφάλισις αὐτοδυνάμου διαδικασίας ἀναπτύξεως καὶ ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρώτης δεκαετίας νὰ καταστῇ ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἱκανὴ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τελικὴν φάσιν τῆς πλήρους τελωνειακῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐνώσεως μὲ τὰς βιομηχανικῶς προηγμένας χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων, τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ εἶναι ἰδιαίτερος κρίσιμα διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας. Εἶναι ἐν πρώτοις ἀναγκαῖαι βαθεῖαι διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ συγκέντρωσις τῆς παραγωγῆς—ἀγροτικῆς καὶ βιομηχανικῆς—εἰς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους αὕτη πλεονεκτεῖ ἢ δύναται νὰ πλεονεκτῇ ἀπὸ ἀπόψεως κόστους, εἰς τὰ παλαι-

σια τοῦ εὐρυτέρου καταμερισμοῦ τῶν ἔργων ἐντὸς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Παράλληλως, εἶναι ἀπαραίτητος ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς εἰς εὐρεῖαν κλίμακα τελειότερων τεχνικῶν καὶ ὄργανωτικῶν μεθόδων πρὸς αὐξήσιν τῆς παραγωγικότητος καὶ ἐξασφάλισιν ἀνταγωνιστικότητος τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου.

Ἡ ἐπιδίωξις ἀναδιαρθρώσεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ προαγωγῆς τῆς ἐξειδικεύσεως, τόσον εἰς τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν βιομηχανίαν, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συνδυασθῇ μετὰ παράλληλον κινητοποίησιν διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐξαγωγῶν. Ἡ ἐξειδικεύσις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ ἡ αὐξουσα ἐξάρτησις αὐτῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου θὰ εἶναι μὲν ἀναπόφευκτοι συνέπειαι τῆς συνδέσεως μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, ἀποτελοῦν ὅμως καὶ τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς χώρας. Λόγω κυρίως τοῦ μικροῦ μεγέθους τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς ἡ ἀξιοποίησις τῶν πλεονεκτημάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς βελτιωμένων τεχνικῶν καὶ ὄργανωτικῶν μεθόδων καὶ ἡ ἐπίτευξις ὑψηλοῦ βαθμοῦ παραγωγικότητος θὰ καταστοῦν δυνατὰ μόνον διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῆς παραγωγῆς εἰς ὀρισμένους τομεῖς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐξαγωγῶν. Ἐπὶ πλέον, εἰς τὴν περίπτωσιν μιᾶς μικρᾶς χώρας ἡ ἀνοδος τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατ' ἀνάγκην συνδέεται μετὰ ἠϋξημένας εἰσαγωγάς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι λὰν δὲν αὐξάνονται παράλληλως μετὰ τὰς ῥυθμὸν αἱ ἐξαγωγαὶ δύνανται νὰ προκύβουν σοβαραὶ δυσχέρειαι εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν, μετὰ τελικὸν ἀποτέλεσμα τὴν ἀδυναμίαν διατηρήσεως ὑψηλοῦ ῥυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας.

Εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἰδίως κατὰ τὴν πρὸ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου δεκαετίαν ἐφημέροσθη πολιτικὴ ὑψηλῆς δασμολογικῆς προστασίας κατὰ ποσοτικῶν περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας γενικῶς τὰς χώρας. Συνεπεία τούτου ἡ ἑλληνικὴ παραγωγή, κατὰ κύριον δὲ λόγον ἡ βιομηχανικὴ, προσηματολίσθη εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἐσωτερικῶν ἀναγκῶν, γεγονόςς τὸ ὅποῖον ἔχει ἐπηρεάσει τὴν παρούσαν διάρθρωσιν καὶ ἀποτελεῖ βασικὴν αἰτίαν τῶν ὄργανικῶν ἀδυναμιῶν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Ἡδὴ ὅμως μετὰ τὴν βαθμιαίαν ἔκφασιν τῶν περιορισμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ κυρίως μετὰ τὴν πραγματοποιουμένην κατάργησιν τῶν δασμῶν καὶ μετὰ τὴν προοπτικὴν βαθμιαίας ἐπεκτάσεως ἐνιαίων κανόνων οἰκονομικῆς διοικήσεως εἰς ὁλόκληρον τὸν χῶρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ κατάστασις μεταβάλλεται ριζικῶς. Τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας πρὸς τὰς νέας αὐτὰς συνθήκας θὰ διευκολύνῃ τὸ γεγονόςς ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συμφωνίας Συνδέσεως οἱ δασμοὶ τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων θὰ εἶναι ἡλαττωμένοι πιθανώτατα κατὰ 50% καὶ θὰ καταργηθοῦν πλήρως τὸ ἀργότερον μέχρι τέλους τοῦ 1969, ἐνῶ ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν ἀπὸ τῆς συνδέσεως θὰ προβῇ εἰς περιο-

ρισμένες μόνον μειώσεις τῶν δασμῶν. Ὑπ' αὐτάς τὰς συνθήκας διανοίγονται σημαντικαὶ ἄμεσοι δυνατότητες προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν καὶ δι' αὐτῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Αἱ κατευθύνσεις πρὸς τὰς ὑποίας εἰδικώτερον ἐπιβάλλεται νὰ στραφῇ ἡ γενικὴ κινητοποίησις διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν παρεχομένων δυνατοτήτων ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς χώρας μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Π ρ ῶ τ ο ν : Ἀνάπτυξις τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐκσυγχρονισμόν καὶ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ δημιουργίαν διεθνῶς ἀνταγωνιστικῶν βιομηχανικῶν μονάδων. Εἰς τοῦτο θὰ συμβάλῃ τὸ καθιερωθὲν ἐλευθεριώτερον καθεστῶς εἰς τὴν χορήγησιν ἀδειῶν διὰ τὴν ἀνάνευσιν τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὑφισταμένων καὶ τὴν ἴδρυσιν νέων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Παρὰλλήλως ἐπιβάλλεται ἡ ἀποφυγὴ κρατικῆς παρεμβάσεως, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συντελούσης εἰς τὴν διατήρησιν εἰς τὴν ζωὴν ἀντιοικονομικῶς λειτουργουσῶν παραγωγικῶν μονάδων, ὡς καὶ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῶν προβλεπομένων διαδικασιῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ἡ τροποποίησις τῆς ἰσχυροῦσης νομοθεσίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιστεύσεως τῶν διαδικασιῶν τούτων. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταστῇ συνειδητὸς ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν, ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τῶν ὀλιγώτερον ἀποδοτικῶν καὶ μὴ ἐκσυγχρονιζομένων παραγωγικῶν μονάδων.

Δ ε ὕ τ ε ρ ο ν : Προσέλκυσις εἰς εὐρείαν ἔκτασιν ἀλλοδαποῦ ἐπιχειρηματικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κεφαλαίων, ἰδίως πρὸς δημιουργικὰς συνεργασίας μετὰ ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων. Αἱ συνεργασίαι αὗται δύνανται νὰ λάβουν ποικίλας μορφὰς καὶ νὰ διευκολύνουν τὴν μεταφορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν ἀπαραίτητων τεχνικῶν γνώσεων καὶ ἐμπειρίας, ἀλλὰ καὶ τὴν διεΐσδυσιν εἰς τὸ δίκτυον τῆς ἐμπορικῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶς προηγμένων χωρῶν. Περαιτέρω ἡ δημιουργία, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τὸ ἐξωτερικὸν κεφάλαιον, μεγάλων καὶ ἐπὶ ὑγιῶν οἰκονομικῶν βάσεων λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων θὰ ἔχῃ γενικωτέρας εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις, διότι θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ θὰ ἐπιταχύνῃ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸν ἐκσυγχρονισμόν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταβληθῇ ἰδιαιτέρα προσπάθεια διὰ τὴν προσέλκυσιν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς εἰσόδου τῆς χώρας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα.

Τ ρ ῖ τ ο ν : Ἀνάπτυξις τῶν ἐξαγωγῶν ὄχι μόνον ἤδη ἐξαγομένων προϊόντων ἀλλὰ καὶ νέων εἰδῶν, κατὰ κύριον δὲ λόγον βιομηχανικῶν προϊόντων. Εἰς τὴν στροφὴν τῆς ἑλληνικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου πρὸς τὰς ἐξα-

γωγάς αποβλέπουν τὰ προσφάτως ληφθέντα πιστωτικά μέτρα, διὰ τῶν ὁποίων καθιεροῦνται εὐνοϊκώτερα μεταχειρίσεις τῶν ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ χορηγήσεως ἄνευ περιορισμοῦ ἀδειῶν διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμόν καὶ επέκτασιν ἢ τὴν ἰδρυσιν νέων ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων. Εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐξαγωγικῆς προσπάθειας ἀποβλέπει ἐπίσης καὶ ἡ καθιέρωσις ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ὑποκειμένου εἰς φορολογίαν εἰσοδήματος μεγαλυτέρου ποσοστοῦ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων ἐξ ἐξαγωγῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον ἐκρίθη σκόπιμον πρὸς κάλυψιν τῶν ὑψηλῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας συνεπάγεται ἡ διείσδυσις εἰς τὰς ἀγοράς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τέταρτον : Προσανατολισμός τῆς πολιτικῆς ἐπενδύσεων πρὸς τὴν συστηματικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων κατὰ προτεραιότητα πρὸς ἐξαγωγικὰς δραστηριότητας. Εἰς τοῦτο δύνανται νὰ συμβάλουν ἠύξημένα προγράμματα μακροπροθέσμων δανείων ὑπὸ τοὺς ἤδη καθιερωθέντας εὐνοϊκωτέρους ὅρους μέσῳ τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν καὶ τοῦ Ο.Χ.Ο.Α., ὡς καὶ εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν ἀνάπτυξιν τῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Ο.Β.Α., ἐν συνεργασίᾳ μὲ ἑλληνικὰς καὶ ξένας ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἐξασφάλισις εὐνοϊκῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος πρέπει ν' ἀποτελέσῃ καὶ ἐν ἐκ τῶν βασικῶν κριτηρίων κατὰ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων. Ἐξ ἄλλου ἐπιβάλλεται ἡ συστηματικὴ προετοιμασία διὰ τὴν ταχυτέραν ἐκτέλεσιν καὶ πληρεστέραν ἀξιοποίησιν τῶν ἔργων, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν καὶ τῶν μικρῶν κοινωφελῶν.

Πέμπτον : Περιορισμός τῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδίως τῶν ἐξαγωγικῶν. Εἰς τοῦτο δύνανται νὰ συντελέσῃ οὐσιωδῶς ἡ μείωσις τῶν τιμολογίων διὰ μεταφορικός, τηλεπικοινωνιακὰς καὶ λοιπὰς βασικὰς ὑπηρεσίας χρησιμοποιουμένας εἰς εὐρεῖαν κλίμακα ὑπὸ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων. Αὕτη δύνανται καὶ πρέπει νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τελειότερων τεχνικῶν καὶ ὀργανωτικῶν μεθόδων καὶ γενικώτερον διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας. Πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀπετέλεσεν ἡ ἤδη ἐξαγγελθεῖσα μείωσις τῶν τιμολογίων τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ, ἐφαρμοζομένη ἀπὸ τοῦδε προκειμένου περὶ ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων. Εἰδικώτερον ὑφίστανται σημαντικὰ περιθώρια μείωσεως τῶν κομίστρων διὰ τῆς ἐκλογικεύσεως τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν μεταφορῶν. Αἱ κοινωνικοῦ χαρακτῆρος ἐπιβαρύνσεις ἐξ ἄλλου δύνανται νὰ συστηματοποιηθοῦν, αἰσθητὸς περιορισμὸς ὅμως αὐτῶν μόνον σὺν τῇ προόδῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας δύνανται νὰ ἐπιτευχθῇ. Πρέπει ἐν Πρέπει ἐν τούτοις νὰ καταστῇ συνείδησις ὅτι ἡ μείωσις τοῦ κόστους καὶ ἡ

ἐξασφάλις τῆς ἀνταγωνιστικότητος τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων ἐξαρτῶνται κατὰ βάσιν ἐκ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν τεχνικῶν καὶ ὀργανωτικῶν μεθόδων καὶ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος τῶν ἰδίων τῶν ἐπιχειρήσεων.

Έκ τ ο υ ν : Ἐκσυγχρονισμὸς καὶ ἐπέκτασις τῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ ἔμφρασιν εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν δημιουργίαν ὀργανωτικῶν στελεχῶν κατὰ κύριον λόγον πρὸς κατευθύνσεις ἰδιαίτερου παραγωγικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ σημασία τῆς συγχρονισμένης καὶ ἐξειδικευμένης ἐκπαιδεύσεως τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἐπιτήχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἔχει κατανοηθῆ ἑπαρκῶς καὶ ἐλήφθησαν ἤδη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην μέτα. Ἀπαιτεῖται ὅμως πολὺ μεγαλυτέρα προσπάθεια διὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ κατὰ τὸ δυνατόν ταχύτερον οὐσιαστικὴ βελτίωσις τοῦ τεχνικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου, τόσον τῶν ἐργατῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐπιχειρηματικῶν στελεχῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὅσον καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Παραλλήλως, εἶναι ἀναγκαία ἡ βελτίωσις τῆς ἀποδόσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς εἰς εὐρεῖαν κλίμακα προγραμμάτων μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῆς ἐξυψώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς στάθμης αὐτῶν.

Έ β δ ο μ ο ν : Δημιουργία πόλων βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως εἰς ὠριμένα σημεῖα διαφόρων περιοχῶν τῆς χώρας ἀντὶ τῆς ἐπιδιώξεως διασπορᾶς τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν. Ἡ συγκέντρωσις τῆς βιομηχανίας εἰς ὠριμένα κέντρα παρουσιάζει σοβαρὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια εἶναι γνωστὰ ὡς ἐξωτερικαὶ οἰκονομίαι. Εἰς τὰ κέντρα ταῦτα εἶναι σκόπιμος ἡ ἀξιοποιήσις ὠρισμένων περιοχῶν πρὸς δημιουργίαν βιομηχανικῶν ζωνῶν, εἰς τὰς ὅποιας εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξασφαλισθῆ ἑπαρκῆς καὶ εὐθηνῆ παροχὴ μεταφορικῶν, τραπεζικῶν καὶ λοιπῶν βασικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ γενικώτερον κατάλληλον περιβάλλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ δύνανται νὰ λειτουργήσουν ἐπιτυχῶς καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν αἱ ἐπὶ μέρους βιομηχανικαὶ μονάδες. Ἡ δημιουργία εὐνοϊκῶν συνθηκῶν διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὰ ἐν λόγω κέντρα θὰ προσελκύσῃ ἰδιωτικὰς ἐπενδύσεις, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τῆς σημασίας τῆς περιοχῆς πρωτεύουσος ὡς τοῦ ἀποκλειστικοῦ σχεδὸν βιομηχανικοῦ κέντρου τῆς χώρας καὶ τὴν ἐπιτεύξιν εὐρυτέρας κατανομῆς τῶν βιομηχανικῶν δραστηριοτήτων. Μόνον οὕτω εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ ἀποκέντρωσις τῆς βιομηχανίας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς διασπορᾶς αὐτῆς εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν συνδέεται μὲ σοβαρὰ μειονεκτήματα καὶ δυσχερείας δυναμένας νὰ προκαλέσουν ἐπιβράδυνσιν ἢ καὶ ἀναστολὴν τῆς διαδικασίας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.

III. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το έτος 1961 χαρακτηρίζεται εκ δύο βασικών επιτευγμάτων μακροχρόνιου σημασίας διὰ τὴν διεθνή οικονομικήν ἐξέλιξιν. Ἐν πρώτοις, ἐδραιώθη περαιτέρω ἡ ἐνοποίησης τῶν οικονομιῶν τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, ἰδίως κατόπιν τῆς συμφωνίας ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ἡ ὅποια ἐσήμανε τὴν ἔναρξιν τοῦ δευτέρου σταδίου ἐξελίξεως τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Δεύτερον, ἐπετεύχθη ἐνίσχυσις τῶν διαθεσίμων τοῦ Διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου κατόπιν τῆς συμφωνίας τῆς 12ης Ἰανουαρίου 1962 μεταξύ τοῦ Ταμείου καὶ τῶν κυριωτέρων βιομηχανικῶν χωρῶν, βάσει τῆς ὁποίας τὸ Ταμεῖον δύναται, ὕφ' ὀρισμένας προϋποθέσεις, νὰ δανείζεται ἐκ τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν ποσὰ ἀντιστοιχοῦντα συνολικῶς πρὸς 6 δισ. δολάρια. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διευρύνονται οὐσιωδῶς αἱ δυνατότητες τοῦ Ταμείου πρὸς ἐνίσχυσιν χωρῶν, αἱ ὅποια θὰ ἀντιμετώπιζον ἐνδεχομένως συναλλαγματικὰς δυσχερείας δυναμένας νὰ προκαλέσουν κλονισμόν τοῦ διεθνoῦς νομισματικοῦ συστήματος. Πέραν τῆς ἀπ' εὐθείας συμβολῆς τοῦ μέτρου τούτου εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν διεθνῶν νομισματικῶν ἀνωμαλιῶν, ἰδιαίτερας σπουδαιότητος εἶναι τὸ οὕτω ἐμπράκτως ἐκδηλωθῆν πνεῦμα διεθνoῦς οἰκονομικῆς συνεργασίας πρὸς διατήρησιν τῆς παγκοσμίου νομισματικῆς τάξεως. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν διαθεσίμων τοῦ Διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου καὶ δι' αὐτῆς ἡ βελτίωσις τῆς διεθνoῦς ρευστότητος ἐκρίνετο ἀπὸ καιροῦ ἐπιβεβλημένη. Τὸ ὅλον θέμα ἐτέθη τὸ πρῶτον ἐνώπιον τῶν γενικῶν συνελεύσεων τοῦ Ταμείου κατὰ τὰ ἔτη 1957 καὶ 1958 ἐκ μέρους τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, αἱ δὲ προτάσεις τῆς ἀπετέλεσαν τὰς βάσεις τῆς πραγματοποιηθείσης συμφωνίας.

Ἡ ἐνίσχυσις τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καὶ ἡ ἐντεινομένη δραστηριότης αὐτοῦ ἀποτελοῦν ἀναμφιβόλως πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ὀμαλὴν λειτουργίαν καὶ διατήρησιν τῆς διεθνoῦς νομισματικῆς ἰσορροπίας. Πέραν τούτου ὅμως ἡ πρόσφατος πείρα κατέδειξε τὴν ἐπισημανθεῖσαν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὑπαρξίν ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν εἰς τὸ ἰσχύον διεθνὲς νομισματικὸν σύστημα τοῦ κανόνος συναλλάγματος-χρυσοῦ. Βραχυχρονίως αἱ ὑπὸ τὸ ἰσχύον καθεστῶς εὐρείας μεταφρεσιμότητος καθιστάμεναι δυναταὶ μετακινήσεις κεφαλαίων, εἴτε κερδοσκοπικῆς φύσεως εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν «θερμοῦ χρήματος», ἐγκλείουν κινδύνους σημαντικῶν διαταραχῶν τοῦ διεθνoῦς νομισματικοῦ συστήματος. Μακροχρονίως ἐξ ἄλλου καθίσταται ἰδιαίτερος προβληματικὴ ἡ αὐξήσις τῆς διεθνoῦς ρευστότητος κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν διαρκῶς ἀναπτυσσομένων διεθνῶν συναλλαγῶν ἄνευ τῆς συγχρόνου ὑπερχρεώσεως τῶν χωρῶν ἀποθεματικῶν νομισμάτων (ἤτοι τῶν νομισμάτων εἰς τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ συναλλάγματος-ρυσοῦ ἐπενδύονται εὐρύτερον τὰ διαθέσιμα ἐτέρων χωρῶν).

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὡς ἄνω προβλημάτων ἀπαιτεῖται ἡ λήψις ἀπ' εὐθείας μέτρων ἐνισχύσεως τοῦ κανόνος συναλλάγματος-χρυσοῦ, παραλλήλως καὶ συμπληρωματικῶς πρὸς τὴν σχετικὴν δραστηριότητα τοῦ Διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου. Τὰ μέτρα ταῦτα, προτεινόμενα ὡς ἐν ἐνιαῖον σύνολον ἐφαρμοστέας πολιτικῆς, συνίστανται :

Π ρ ῶ τ ο ν, εἰς τὴν συγκέντρωσιν ὑπὸ τῶν χωρῶν ἀποθεματικῶν νομισμάτων ἐπαρκῶν διαθέσιμων εἰς τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν μετατρεψίμων νομισμάτων, προκειμένου νὰ χρησιμοποιῶνται ταῦτα ὡς μέσον παρεμβάσεως εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν συναλλάγματος.

Δ ε ῦ τ ε ρ ο ν, εἰς τὴν παροχὴν ἐκ μέρους τῶν χωρῶν μετατρεψίμων νομισμάτων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν χωρῶν ἀποθεματικῶν νομισμάτων, ρήτρας χρυσοῦ ἐφ' ὅλων τῶν εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν νομίσματα τηρουμένων διαθέσιμων τῶν ἀλλοδαπῶν κεντρικῶν τραπεζῶν καὶ θησαυροφυλακίων.

Τ ρ ῖ τ ο ν, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ὑπὸ τῶν κυριωτέρων βιομηχανικῶν χωρῶν πολιτικῆς διαφορικῆς μεταχειρίσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιτοκίων καὶ φορολογίας τῶν βραχυπροθέσμων καταθέσεων ἀλλοδαπῶν νομισματικῶν ἀρχῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ἡδύνατο ἐνδεχομένως νὰ ἐπεκταθῆ καὶ εἰς τὰς βραχυπροθέσμους καταθέσεις ἀλλοδαπῶν ἰδιωτῶν.

Τ ἔ τ α ρ τ ο ν, ἐν συνδυασμῷ καὶ παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω μέτρα εἶναι σκόπιμον, ὅπως αἱ κυριώτεροι χῶραι, αἱ ὁποῖαι μετέχουν εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς, προβαίνουν ἀπὸ κοινοῦ εἰς συντονισμένην πολιτικὴν ἀνοικτῆς ἀγορᾶς ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ πρὸς περιορισμὸν τῶν ἀποτόμων κυμάνσεων τῆς τιμῆς αὐτοῦ προκαλουμένων ὑπὸ τῆς διεθνoῦς κερδοσκοπίας. Πολύτιμον πείραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποτελεῖ ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐπιτυχῶς ἀσκηθεῖσα πολιτικὴ παρεμβάσεως εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν χρυσοῦ, δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἡ τὰς ἀντιστοίχους διεθνεῖς προσπάθειας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχήν παρέμβασιν εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσοῦ εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ καὶ ἀνακοινώσεως τῶν ἀνωτάτων καὶ κατωτάτων ὀρίων τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ, τὴν ὑπέρβασιν τῶν ὁποίων θὰ παρημποδίζον αἱ ἀρμόδιαι νομισματικαὶ ἀρχαὶ δι' ἀντιστοίχων πωλήσεων ἢ ἀγορῶν. Πράγματι, ἐὰν ἡ διεθνὴς κερδοσκοπία γνωρίζει σαφῶς ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὡς ἄνω ὅρια, αἱ ἐνέργειαι αὐτῆς ἀπαλλάσσονται οὐσιωδῶς τοῦ στοιχείου τοῦ κινδύνου, ἐνῶ αἱ ἀρμόδιαι νομισματικαὶ ἀρχαὶ τοποθετοῦνται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν. Πρὸς ἀντιστάθμισιν τῆς ἀδυναμίας ἐπακριβοῦς προβλέψεως τῶν ἐξελιξεων τῆς διεθνoῦς κερδοσκοπίας εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἡ ρυθμιστικὴ παρέμβασις τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσοῦ καταστῆ κατὰ τὸ δυνατόν ἀβεβαία διὰ τοὺς φορεῖς τῆς κερδοσκοπίας. Οὕτω ἡ ἐκείνη παρέμβασις εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα τιμῶν διὰ τὸν χρυσὸν εἰσάγει εἰς τὰς κερδοσκοπικὰς ἐνέργειας ἡδξημένον τὸ στοιχεῖον τοῦ κινδύνου προκαλοῦσα τὴν ἀποθάρρυνσιν καὶ τὸν περιορισμὸν αὐτῶν. Ἡ πείρα κατέδειξεν

ὅτι ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας μία καλῶς ἀσκουμένη πολιτικὴ ἀνοικτῆς ἀγορᾶς διὰ τὸν χρυσὸν ὄχι μόνον δὲν θέτει ἐν κινδύνῳ τὰ ἐπίσημα νομισματικὰ ἀποθέματα εἰς χρυσόν, ἀλλὰ τελικῶς ὀδηγεῖ εἰς αὐξησιν αὐτῶν.

Διὰ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω μέτρων, πρὸς τὸ ὅποιον ἤρχισεν ἤδη νὰ προσανατολίξεται ἡ πολιτικὴ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐπιδιώκεται ἡ δημιουργία ἐνὸς πολυνομισματικοῦ κανόνος συναλλάγματος-χρυσοῦ, δυναμένου νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπαρκῆ αὐξησιν τῆς διεθνοῦς ρευστότητος ἀνευ ἐπικινδύνου ὑπερχρεώσεως τῶν χωρῶν ἀποθεματικῶν νομισμάτων. Διὰ τῆς παροχῆς ἐξ ἄλλου τῆς ρήτρας χρυσοῦ ἐξουδετεροῦνται οἱ κυριώτεροι λόγοι κερδοσκοπίας, οἱ ὅποιοι προκαλοῦν διαταρακτικὰς μετακινήσεις βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεπαρκοῦς παραγωγῆς χρυσοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν αὐξανομένων νομισματικῶν ἀναγκῶν διὰ τῆς δημιουργίας διεθνοῦς ρευστότητος βασιζομένης εἰς τὰ ἀποθεματικὰ νομίσματα, τὰ ὅποια διὰ τῆς προτεινομένης ρήτρας καθίστανται τέλεια ὑποκατάστατα τοῦ χρυσοῦ. Τέλος ὁ διαφορισμὸς εἰς τὴν πολιτικὴν ἐπιτοκίων καὶ φορολογίας καθιστᾷ εὐχερεῖς τοὺς ἐκάστοτε ἐπιβαλλομένους εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τομέα χειρισμούς, ἀνευ ἀνεπιθυμητῶν ἐπιπτώσεων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐκάστης χώρας.

Ἡ ἐνίσχυσις τοῦ κανόνος συναλλάγματος-χρυσοῦ εἶναι ἀναγκαία ὄχι μόνον διὰ τὴν ὀμαλὴν ἐξέλιξιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου καὶ πληρωμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εἰσροῆς ἐπαρκῶν κεφαλαίων ἐκ τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν πρὸς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ συμβάλῃ ἄλλωστε οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν διεθνῶν νομισματικῶν ἀνωμαλιῶν, αἱ ὅποια προκύπτουν ἐκ τῆς συνεχοῦς πλεονασματικῆς θέσεως ὀρισμένων βιομηχανικῶν χωρῶν. Εἶναι δὲ ἰδιαιτέρως ἐνθαρρυντικὸν ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐσημειώθη ἀξιόλογος πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτῆν.

IV. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ρευστότης τῆς οικονομίας καὶ παράγοντες μεταβολῆς μέσων πληρωμῆς.— Ἡ προσφορὰ χρήματος, ἥτοι τὸ ἄθροισμα τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν καταθέσεων ὕψους, ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1961 εἰς 17.830 ἑκατ. δρχ., σημειώσασα αὐξησιν ἐκ 2.302 ἑκατ. ἢ 15% ἐντὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐναντι ἀντιστοίχων αὐξήσεων κατὰ 2.478 ἑκατ. δρχ. ἢ 19% καὶ 1.823 ἑκατ. ἢ 16% ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1959. Εἰδικώτερον, ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1961 εἰς 12.177 ἑκατ. δρχ. αὐξηθεῖσα ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου κατὰ 1.671 ἑκατ. δρχ. ἢ 16%, ἐναντι ἀντιστοίχων αὐξήσεων κατὰ 1.703 ἑκατ. ἢ 19% καὶ 1.190 ἑκατ. ἢ 16% ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1959. Κατὰ τι διάφορος εἰκῶν προκύπτει ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν μέσων ἐτησίων ἐπιπέδων τῶν μέσων πληρω-

μῆς. Οὕτω μεταξύ τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961 τὸ μέσον ἐπίπεδον τῆς προσφορᾶς χρήματος ηὔξηθη κατὰ 2.304 ἑκατ. δρχ. ἢ 17% (ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως αὐτοῦ κατὰ 2.336 ἑκατ. ἢ 21% μεταξύ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960), τὸ δὲ μέσον ἐπίπεδον τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας κατὰ 1.616 ἑκατ. δρχ. ἢ 18% (ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως κατὰ 1.391 ἑκατ. ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν 18% μεταξύ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1960).

Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐσημειώθη αὐξήσις τῶν μέσων πληρωμῆς μὲ ρυθμὸν ταχύτερον τῆς ἀνόδου τοῦ ἔθνικου εἰσοδήματος τόσοσιν εἰς σταθερὰς ὄσον καὶ εἰς τρεχοῦσας τιμάς. Κατὰ συνέπειαν, συνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ μείωσις τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας τῶν μέσων πληρωμῆς, ἥτοι ηὔξηθη περαιτέρω ἡ ρευστότης τῆς οἰκονομίας, εἰς βαθμὸν ὁμως μικρότερον ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Δέον ἐν τούτοις νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ ρευστότης τῆς οἰκονομίας εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπ' ὅσον ἐμφανίζει αὐτὴν ἡ σχέσις τῶν μέσων πληρωμῆς πρὸς τὸ ἔθνικὸν εἰσόδημα, ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ καταθέσεις ταμιευτηρίου, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἀναλαμβάνωνται εἰς πρῶτην ζήτησιν.

Ἡ σημειωθείσα καὶ ἐντὸς τοῦ 1961 ταχεῖα αὐξήσις τῶν μέσων πληρωμῆς δὲν φαίνεται νὰ εἶχε δυσμενεῖς ἐπιδράσεις. Εἶναι ὁμως ἀπαραίτητον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἀπὸ τινων ἐτῶν συνεχιζομένη μὲ ἰδιαιτέρως ταχὺν ρυθμὸν αὐξήσις τῶν ἐν γένει ρευστῶν διαθεσίμων περικλείει τὸν κίνδυνον ὑπερμέτρου διογκώσεως τῆς ἔθνικῆς δαπάνης καὶ καθιστᾷ τὸ τραπεζικὸν σύστημα περισσότερο εὐαίσθητον εἰς ἀποτόμους μεταβολὰς τῆς ψυχολογίας τοῦ κοινού. Εἶναι συνεπῶς ἀπαραίτητον, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτονίσθη, ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ συγκρατηθῇ ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ρευστῶν διαθεσίμων καὶ ἐφ' ἑτέρου μετὰ συνεπειᾶς καὶ ἐπιμονῆς νὰ ἐνισχυθῇ τὸ ἤδη ἀναβιοῦν ἐνδιαφέρον τῶν ἀποταμιευτῶν διὰ μακροτέρας διαρκείας τοποθετήσεις εἴτε εἰς τὴν ἀγορὰν κεφαλαίων εἴτε εἰς προθεσμιακὰς καταθέσεις.

V. ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη χαρακτηρίζεται κυρίως ἀπὸ τὴν ἐπιταχυνομένην αὐξήσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τὴν διεύρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, τὸ ὁποῖον ηὔξηθη ἀπὸ 242 ἑκατ. δολλ. τὸ 1959 εἰς 288 ἑκατ. δολλ. τὸ 1960 καὶ περαιτέρω εἰς 327 ἑκατ. δολλ. τὸ 1961. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς κατὰ πλεόν τῶν 100 ἑκατ. δολλ. μεταξύ 1959 καὶ 1961, ἐκπ' αἱ ἐξαγωγαὶ κατὰ μὲν τὸ 1960 παρουσίασαν μικρὰν κάμψιν ἔναντι τοῦ προηγούμενου ἔτους, κατὰ δὲ τὸ 1961 ἐσημείωσαν διὰ πρῶτην φοράν ἀπὸ τοῦ 1958 αὐξήσιν.

Ἐναντι αὐξήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος ἐντὸς τῆς τελευταίας διε-

τίας κατά 85 σχεδόν εκατ. δολλ. τὸ ἔλλειμμα ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν ηὔξηθη μόνον κατά 23 εκατ. δολλ. Ἡ εὐνοϊκωτέρα ἐξέλιξις τοῦ ἰσοζυγίου τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν ὀφείλεται εἰς τὴν οὐσιώδη καὶ ταχεῖαν αὐξήσιν τῶν καθαρῶν ἀδήλων εἰσπράξεων, ἡ ὁποία κατά τὸ 1961 ἀντεστάθμισε σχεδὸν πλήρως τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἔλλειμματος. Αἱ ἄδηλοι εἰσπράξεις ἀπέβησαν οὕτω ὁ κυριώτερος σταθεροποιητικὸς παράγων τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν.

Οὐσιώδης περαιτέρω αὐξήσις τῆς καθαρᾶς εἰσροῆς κεφαλαίων ἔλαβε χώραν κατά τὸ 1961 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη μὲ ἀποτέλεσμα τὸν περιορισμὸν τοῦ πρὸ βοήθειας ἔλλειμματος εἰς 11 εκατ. δολλ. περίπου, ἔναντι 28 εκατ. δολλ. τὸ 1960. Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων τὰ συναλλαγματικά διαθέσιμα τῆς χώρας ηὔξήθησαν κατά 27 εκατ. δολλ. ἐντὸς τοῦ 1961. Παραλλήλως ὁμοῦς ηὔξήθησαν αἰσθητῶς καὶ αἱ ἐν γένει συναλλαγματικαὶ ὑποχρεώσεις, ἡ ἔκτασις καὶ αἱ ἐπιπτώσεις τῶν ὁποίων ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ρευστότητος τῆς χώρας δεόν νὰ παρακολουθῶνται μετ' ἰδιαιτέρας προσοχῆς.

VI. ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Αἱ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ καταθέσεις εἰς τὰς τραπεζὰς καὶ τοὺς λοιποὺς πιστωτικούς ὀργανισμοὺς ἀνῆλθον εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1961 εἰς 19.728 εκατ. δρχ., ἥτοι ηὔξήθησαν ἐντὸς αὐτοῦ κατά 3.096 εκατ. δρχ. ἢ 18,6% ἔναντι ἀντιστοιχῶν αὐξήσεων κατά 3.005 εκατ. ἢ 22,1% καὶ 3.595 εκατ. ἢ 35,8% ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1959.

Αὐξήσιν παρουσίασαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὅλαι γενικῶς αἱ κατηγορίαι καταθέσεων. Ταχύτερα ὑπῆρξεν ἡ ἀνοδος τῶν ἀποταμιευτικῆς φύσεως καταθέσεων — ἥτοι τῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου καὶ προθεσμίας. Ἡ συμβολὴ τῶν καταθέσεων τῆς κατηγορίας ταύτης εἰς τὴν συνολικὴν αὐξήσιν τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων ἀντιστοιχεῖ εἰς 77% κατὰ τὸ 1961, ἔναντι 72% κατὰ τὸ 1960. Εἰδικώτερον αἱ καταθέσεις ταμιευτηρίου (περιλαμβανομένων καὶ τῶν καθιερωθεισῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου καταθέσεων ταμιευτηρίου ὑπὸ προειδοποίησιν) ηὔξήθησαν κατά 2.035 εκατ. δρχ. ἢ 18,8% (ἔναντι αὐξήσεως αὐτῶν κατά 2.292 εκατ. ἢ 26,8% ἐντὸς τοῦ 1960), αἱ δὲ καταθέσεις προθεσμίας κατά 342 εκατ. δρχ. ἢ 30,3% (ἔναντι μειώσεως αὐτῶν κατά 136 εκατ. ἐντὸς τοῦ 1960).

Αἱ καταθέσεις ὄψεως ἐσημείωσαν αὐξήσιν ἐντὸς τοῦ 1961 κατά 384 εκατ. δρχ. ἢ 11%, ἔναντι αὐξήσεως αὐτῶν κατά 534 εκατ. ἢ 18,2% ἐντὸς τοῦ 1960. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν διαφορὰ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν κίνησιν τῶν καταθέσεων τοῦ Ὄργανισμοῦ Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως,

μέρος τῶν νέων διαθεσίμων τοῦ ὁποίου διετέθη κατὰ τὸ 1961 δι' ἀγορὰν ἐντόκων γραμματίων τοῦ Δημοσίου. Αἱ δεσμευμένοι καταθέσεις, σημαντικὸν τμήμα τῶν ὁποίων ἀντιπροσωπεύουν αἱ χρηματικαὶ παρακαταθῆκαι εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἠῤῥξήθησαν κατὰ 335 ἑκατ. δρχ., ἦτοι κατὰ τὸ αὐτὸ περίπου ποσὸν ὡς καὶ κατὰ τὸ 1960. Αὔξησιν τέλος ἐντὸς τοῦ 1961 κατὰ 160 ἑκατ. δρχ. ἐσημείωσαν καὶ αἱ εἰς συνάλλαγμα καταθέσεις δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 2687/53, ἐναντι μειώσεως αὐτῶν κατὰ 100 ἑκατ. δρχ. ἐντὸς τοῦ 1960.

VII. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. ΒΑΣΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἐτονίσθη ἐπανελημμένως εἰς τὸ παρελθὸν ὅτι ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν φορολογικὴν καὶ γενικώτερον τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν, ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον ὄργανον διὰ τὴν παραγωγικὴν κινητοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν μίας χώρας μετὰ τὴν ἰδιουτυπίαν καὶ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζει ἡ Ἑλλάς. Ἡ συμβολὴ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὴν ἀποκατάστασιν ὁμαλότητος εἰς τὰς πιστωτικὰς συνθήκας, τὴν παγίωσιν τῆς νομισματικῆς σταθερότητος καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς. Σημαντικὴ δύναται νὰ εἶναι ἐπίσης ἡ συμβολὴ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων ἀναδιάρθρωσεως καὶ ἐπιταχύνσεως τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Αἱ κύρια ἐπιδιώξεις τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπῆρξαν ἡ αὔξησις τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἡ συγκέντρωσις ἐνὸς μεγαλύτερου τμήματος αὐτῆς εἰς τὰς τραπεζὰς καὶ τὴν ἀγορὰν κεφαλαίου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν καθαρῶς παραγωγικῶν δραστηριοτήτων. Παράλληλον ἐπιδιώξιν ἀποτελεῖ ὁ περιορισμὸς τῆς διαρροῆς τραπεζικῶν πιστώσεων πρὸς καταναλωτικὸς σκοποὺς καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν χρηματοδότησιν εἰσαγωγῶν μὴ ἀπαραιτήτων εἰδῶν. Διατυπῶνται ἐνίοτε ἡ ἀποψις, ὅτι ὁ πιστωτικὸς ἔλεγχος βάσει τῶν ἀνωτέρω κριτηρίων δὲν εἶναι πάντοτε ἀποτελεσματικὸς, διότι διὰ τῆς ὑποκαταστάσεως ἰδίων διαθεσίμων διὰ πιστωτικῶν μέσων δημιουργοῦνται δυνατότητες διαρροῆς τραπεζικῶν χορηγήσεων πρὸς μὴ ἐπιθυμητὰς κατευθύνσεις. Μολοντί τοιοῦτου εἵδους διαρροαὶ εἶναι μέχρις ὀρισμένου βαθμοῦ πράγματι ἀναπότρεπτοι, εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἀσκηθεῖσα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πιστωτικὴ πολιτικὴ συνέβαλεν εἰς τὴν συγκράτησιν τῆς αὔξεσεως τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ προήγαγε τὴν ἐθνικὴν παραγωγὴν. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐπιδιώκεται ἡ μεγίστη δυνατὴ ἐπέκτασις τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐπιτακτικῶς ἀναγκαῖα ἡ συνέχισις τῆς ἐφαρμοζομένης

πιστωτικῆς πολιτικῆς προσαρμοζομένης εἰς τοὺς νέους προσανατολισμούς τῆς οἰκονομικῆς προσπάθειας.

Παραμένει ἐπομένως ὡς βασικὴ ἐπιδιώξις ἡ ταχύτερα δυνατὴ αὐξήσις τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἡ συγκέντρωσις συνεχῶς αὐξανομένου τμήματος αὐτῆς εἰς ἐλεγχομένους ἀγωγούς, δηλαδὴ κυρίως εἰς τὰς τραπεζὰς καὶ τὴν ἀγορὰν κεφαλαίου. Συγχρόνως ὁμως ἀποκτᾶ ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν ἡ προσέλκυσις τῶν ἀποταμιεύσεων εἰς μακροτέρας διαρκείας τοποθετήσεις, ἰδίως εἰς προθεσμιακὰς καταθέσεις, ὁμολογίας καὶ μετοχάς. Τοῦτο διευκολύνεται καὶ ἀπὸ τὴν παροῦσαν διάρθρωσιν τῶν ἐπιτοκίων τῶν ἐπὶ μέρους κατηγοριῶν καταθέσεων καὶ τῆς κεφαλαιαγορᾶς. Πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν εἶναι δυνατόν νὰ συμβάλλουν ἐπίσης τὰ προτεινόμενα κατωτέρω μέτρα διὰ τὴν δραστηριοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς.

Διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ πιστωτικοῦ μηχανισμοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς ἐξαγωγίμων ἰδίως προϊόντων εἶναι ἀναγκαῖα ἡ αὐστηρὰ τήρησις τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς πιστωτικῶν κανόνων. Μόνον οὕτω δημιουργοῦνται ἐπαρκῆ περιθώρια διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων, ἐνῶ συγχρόνως καθίσταται ἀποτελεσματικὴ ἡ εὐνοϊκωτέρα πιστωτικὴ μεταχειρίσις τῶν περιπτώσεων, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς γενικωτέρας ἐπιδιώξεις τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ πρωτίστως τῆς παραγωγῆς πρὸς ἐξαγωγήν. Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατόν νὰ ἀναμένεται χαλάρωσις τῶν βασικῶν κανόνων ἐλέγχου τῆς πίστωσης. Ἀντιθέτως αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι ὡς φορεῖς τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀνάγκη νὰ παρακολουθοῦν καὶ ἐποπτεύουν μετὰ μεγαλυτέρας ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας τὴν τήρησιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ καθοδηγοῦν τὰς δανειζόμενας ἐπιχειρήσεις. Καθ' ὃ δὲ μέτρον ἡ δραστηριότης τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν θὰ προσαρμόζεται πληρέστερον πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ἀποφάσεων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι δυνατόν νὰ συνεχισθῇ ἡ μετάθεσις εἰς αὐτὰς καὶ ἄλλων ἀρμοδιοτήτων ὑπευθύνου ἀξιολογήσεως τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀνταγωνιστικότητος τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς προσαρμογῆς αὐτῆς πρὸς τὰς διαμορφούμενας νέας συνθήκας ἐκ τῆς συνδέσεως μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας ἡ ἐξασφάλισις πλεόν αὐτομάτου καὶ ἐνσυνειδήτου πειθαρχίας εἰς τὴν ἐν γένει πιστωτικὴν λειτουργίαν. Αἱ πάσης φύσεως ἐπιβαρύνσεις κατὰ τὸν δανεισμόν ἐνδείκνυται νὰ περιορισθοῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ἀπλούστευσις τῶν διατυπώσεων. Συγχρόνως εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐξασφάλισις εἰς τὸν μεγαλύτερον δυνατόν βαθμὸν τῆς συνεποῦς καὶ ἐμπροθέσμου ἐκτελέσεως τῶν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων. Εἰς τοῦτο δύναται νὰ συμβάλῃ καὶ ἡ μείωσις τῶν ἐξόδων διὰ τὴν σύστασιν ὑποθήκης, καθὼς καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῆς ταχείας καὶ τῆς πληρεστερας δυνατῆς ἱκανοποιήσεως τῶν

δανειστῶν ἐκ τοῦ προϊόντος ἐκποιήσεως τῶν ἐνυποθήκων περιουσιακῶν στοιχείων. Οὕτω θὰ ἐνισχυθῆ περαιτέρω ἢ πίστις, θὰ καταστῆ εὐχερεστέρα ἢ ἀντλήσις κεφαλαίων, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλεστέρα καὶ ταχύτερα ἢ ὅλη διαδικασία τῶν συναλλαγῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐθνικῆς μας ζωῆς. Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα τοποθετεῖ τὸ οἰκονομικὸν μας πρόβλημα εἰς τὰ πλαίσια ἐνὸς εὐρυτέρου χώρου περιλαμβάνοντος λαούς, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται εἰς τὴν πρωτοποιοῦσαν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τεχνικῶν πραγματοποιήσεων. Ὑπὸ τὰς παρούσας διεθνεῖς συνθήκας καὶ ἐξελίξεις, ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις μιᾶς μικροτέρας χώρας, ὡς ἡ ἰδικὴ μας, δύναται ταχύτερον νὰ προαχθῆ ἐντὸς μιᾶς μεγάλης ἐνιαίας οἰκονομίας. Ἐκ τῆς τεκτονικῆς καὶ οἰκονομικῆς μας ἐνώσεως μετὰ τῆς Κοινοτήτος εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθοῦν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν λίαν σημαντικαὶ ὠφέλεια. Ἄλλ' ἢ ἀξιοποίησις τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν προϋποθέτει εὐρυτάτην κινητοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν μας δυνάμεων διὰ νὰ καταστήσωμεν ἀνταγωνιστικὴν τὴν παραγωγὴν καὶ νὰ ἀναπτύξωμεν τὰς ἐξαγωγὰς μας. Ἄν ὁμως ἀδρανῆσωμεν καὶ δὲν σπεύσωμεν νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῶν ἐυκαιριῶν αἱ ὅποια διανοίγονται, θὰ κινδυνεύσωμεν νὰ καταστήσωμεν τὰ προβλήματα μας πολὺ δυσχερέστερα.

Κατὰ τὴν ἀρχομένην φάσιν εἶναι βαρύτερα τὰ καθήκοντα ὄλων μας. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν προσπάθειαν καὶ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἶναι ἐν πρώτοις ἀναγκαῖα ἡ περιφρούρησις τῆς σταθερότητος καὶ ἡ περαιτέρω ἐνίσχυσις τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐθνικὸν μας νόμισμα. Ἔργον τοῦ Κράτους εἶναι ἡ ἐπίσπευσις τῆς ὁλοκληρώσεως καὶ τῆς πλήρους ἀξιοποιήσεως τῶν βασικῶν ἐπενδύσεων ὑποδομῆς καὶ ἡ ἐξασφάλισις ἐξειδικευμένης ἐκπαιδεύσεως, ἀνταποκρινομένης εἰς τὰ σύγχρονα προβλήματα καὶ τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἐπιδιώξεις. Εὐθύνη τοῦ Κράτους εἶναι ἐπίσης ἡ διατήρησις σταθερῶν καὶ εὐνοϊκῶν συνθηκῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑγιοῦς ἐπιχειρηματικῆς δράσεως καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῶν δικαίων καὶ οἰκονομικῶς θεμελιωμένων αἰτημάτων τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν. Οὕτω θὰ διατηρηθοῦν καὶ ἐξασφαλισθοῦν ἀρμονικαὶ σχέσεις μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ συνεχῆς βελτίωσις τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου τόσο τοῦ ἀγροτικῆς ὅσον καὶ τοῦ ἀστικῆς πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

Εἰς μίαν ἐλευθέρην δημοκρατικὴν οἰκονομίαν ἢ ὀργάνωσιν, ὁ ἐκσυγχρονισμὸς καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς παραγωγῆς, πρέπει νὰ προέλθουν πρωτίστως ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἡ δραστηριοποίησις τῆς ὁποίας πρὸς τὰς ἀνωτέρω κατευθύνσεις εἶναι ἐθνικῶς ἀπαραίτητος, ἀλλὰ καὶ ἐπείγουσα διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἰδίων τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ γενικὸς προσανατολισμὸς, πρὸς τὸν ὅποιον εἶναι ἀνάγκη νὰ στραφοῦν αἱ προσπάθειαι, εἶναι ἡ συγκέντρωσις εἰς τὴν παραγωγὴν προϊόντων, τὰ ὅποια δυνάμεθα νὰ διαθέ-

τωμεν ὑπὸ ἐπωφελεῖς ὁρους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ πρωτίστως εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπιδιωχθοῦν εἰς εὐρείαν ἔκτασιν συνεργασίαι μετ' ἐπιχειρήσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μεθόδων ἐργασίας καὶ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς μετὸν ταχύτερον δυνατὸν ρυθμὸν. Δὲν ὑπάρχει πρόβλημα ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων διὰ τοιοῦτου εἶδους σοβαρὰς πρωτοβουλίας. Ὅσοι ἐπιχειρηματῆαι κινητοποιηθοῦν ἐγκαίρως πρὸς τὰς κατευθύνσεις αὐτὰς δικαιούνται ἰδιαιτέρας συμπαραστάσεως, διότι αἱ τοιαῦται πρωτοβουλῆαι εἶναι ἔθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, θὰ ἐξασφαλίσουν δὲ σημαντικὰς ὠφελείας. Οὐδέποτε τὰ συμφέροντα ὅλων τῶν κατηγοριῶν καὶ ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ ἐπλησίασαν μεταξύ των καὶ πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Κράτους τόσον, ὅσον σήμερον, ὅποτε τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπὶ μέρους προσπαθειῶν, ἐντὸς τοῦ εὐρυτάτου στίβου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Καίτοι τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς δράσεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν ὅσον εὐλόγως ἠδύναντο νὰ ἀναμένωνται, δικαιολογεῖται αἰσιοδοξία διὰ τὸ μέλλον. Αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιχειρηματικαὶ δυνάμεις ἐπανειλημμένως ἀπέδειξαν ὅτι δύνανται νὰ ἐπιτύχουν καὶ νὰ διακριθοῦν, ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὰς δυσχερεστέρας συνθήκας διεθνοῦς ἀνταγωνισμοῦ. Ἀνάλογα ἀποτελέσματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν καὶ εἰς τὸ πλάσιον τῶν νέων προσανατολισμῶν, ἀρκεῖ νὰ προέλθουν ἐγκαίρως ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν αἱ ἀπαραίτητοι πρωτοβουλῆαι καὶ νὰ ἐπιτευχθῆ πλήρης καὶ γενικὴ οἰκονομικὴ κινητοποίησις μετ' ἐπίσημον ὀργανωτικὸν πνεῦμα καὶ νέαν δημιουργικὴν πνοήν. Ἡ κινητοποίησις πρὸς τὰς ἀνωτέρω κατευθύνσεις ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλεστέραν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν μετὰ ταχύν ρυθμὸν τὴν αὐξήσιν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ γενικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου διαβιώσεως, οὕτω δὲ καὶ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ ἔθνικοῦ μας μέλλοντος.